

اورنبورغ ایچون

سنه لك بهاسی. ۳ صوم «تین
یارم سنه لگی. ۱ « ۵۰
اوج آیلغی. ۱۰. « «

چیت شهرلرگه

سنه لك بهاسی. ۴ صوم «تین
یارم سنه لگی. ۲ « «
اوج آیلغی. ۱۰. « ۲۰

چیت مملکتلرگه

سنه لك بهاسی. ۶ صوم «تین
یارم سنه لگی. ۳ « «
اوج آیلغی. ۲۰. « «

ورنبورغ ژورنال «دین
ومعیشت» تلیفون نومر ۲۸۹

بره ملام
۱۲ تین

دین و معیشت

ولولا دفع الله الناس بعضهم ببعض لهدمت صوامع
وبیع و صلوات و مساجد ینکر فیها اسم الله
کثیرا ولینصرن الله من ینصره ان الله لقوی عزیز

زمان تأسیسی ۳۱ دیکابر ۱۹۰۶ سنه سنده

۳ نچی سنه

هفته ده بر مرتبه نشر اولنان دینی، فنی، ادبی و سیاسی ژورنالدر

شهر ایچی شا کردلرینه یلغه ۲ روبله ۵۰ تین چیت شهر شا کردلرینه یلغه ۳ روبله در.

فهرست

مسئله

مسائل ترانسوالیه.

ردالاتقلاسیون

مدرسه لر و عرب تلی.

بزننگ حاللر.

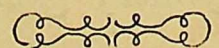
شعر

تورلی خبرلر

خارجی خبرلر

اورنبورغ خبرلری

اداره دن جوابلر



اخطار

«دین و معیشت» مجله سنه ۱۹۰۹ نچی سنه ایچون ابونه دفتری آچلدی.

«دین و معیشت» مجله سی ۱۹۰۹ نچی سنه ایچونک شولایوق اولک گیجه هفته ده بر
دفعه نشر اولنه چقدر. سنوی بهاسی اورنبورغ ایچون ۳ روبله اورنبورغدن چیتکه
۴ روبله اوله چقدر. مستثنا اولارق چیت شهر طلبه لرینه ۳ روبله اورنبورغ طلبه لرینه
۲ روبله ۵۰ کاپیک در.

(دین و معیشت) مجله سی مشتریلرینه مجله مزنگ ابتدای نشرندن باشلاب
۱۹۰۹ نچی سنه باشینه قدر مجله ده یازلمش مسائل فقیهه و اهمیتلی بند و مقاله لرنگ
فهرستلری طبع ایتدیریلوب هیهه مقامنده بو ۴ نچی نومر ایله کوندرلدی.

روسیه توپراغنگ یاشاگان ۲۰ میلیوندن زیاده مله اسلامیه ننگ دینی غزیتسه
و مجله لرلی اولدیغی سببلی ملتزننگ دینی احتیاجلری بیک چوقدر. بنا علیه (دین
ومعیشت) مجله سیننگ هیئت اداره سی بو خصوصنی خاطرلرینه آلر ق کمال ثبات
ومتانتله بویولک خدمت ایک جکاردر. ومن الله التوفیق



مسئله

محترم محرر افندی!

توبانده یازیله جق سؤالریمزه کتب شرعیه گه مراجعتله معتبر (دین و معیشت) مجله سنده جواب یازمقزنی اوتنه مز.

عثمان محمدعلیم اوغلی یجیین.

۱ نچی سؤال بزم قریه سوداگرلری خصوصاً بقالیه نرسه لری ساتوچیلر مشتری صورغان نرسه نی اوچاگان وقتده میزان (ترازوننک) نرسه قویله جق طرفینه یارطی طباق قالین کاغد قویب اولچاب بیره لر بعضیلری کاغد ایچون نرسه بیاسندن بر تین طاشلایمز دیسه لرده کوبرا کلری کاغدده بزکه آقچه برابرینه کیله دیب جواب بیره لر بویله آلیش ویرشله نقط شرعدن فارغانده نچکدر؟

۲ نچی سؤال بر کیمسه وفات بولغان کشینک وارثلرینه کیلوب «بنم توترغان قرآنم بار» دیب توترغان ختمنی بر قوی یاخود بشقه بر نرسه برابرینه صاتمقچی بوله در بونی ساتوچینک ساتوی آلوچینک آلوی درستمز؟ بوکا بیع افطنی آطلاق جائزمی؟

۳ نچی سؤال معصیت و گناهلری سببندن طاش یاخود قرده و خناز یرکه منقلب بولغان ذاتلر یوم قیامتده حشر اولنه چقلرمی؟ تعبیر دیکرله آنلرننک حشر اولنده چقلرینی اعتقاد قیلو واجبهی؟ دلیلر سنسز آنلر قوبارلمیلر آنلرغه شوشی عذابلری کافی دیب اعتقاد قیلوچینی امام اتخاذا قیلوب ارقه سنده نماز قیلو جائزمی؟

اداره

۱ نچی سؤالنک جوابی - متون کتابلرینک کوبسندہ بیع فاسدنی بیانده (وزیت عالی ان بوزن

بظرفه و بطرح عنه بكل ظرف كذا رطلا. بخلاف شرط طرح وزن الظرف) عبارسی مندر جدر. بو عبارتکه فارغانده کاغد ایچون بر تین طاشلاو ایلگنه بیع درستلنهای بلکه کاغد اولچاوی قدر طاشلامق کرک بوله در اما کاغد اولوشی طاشلامغا نده بو بیع بتونلای حرامدر. حتی بویله آلیش ویرشک خراملغی امة محمد علیه السلامغه غنه مخصوص اولهای امم سالفه که ده الله تعالی بونی حرام ایتمشدر. قرآن کریمده بوننک حرمتی توغرسندہ بیک کوب ایات بینات وارد از جمله حضرت شعیب علیه السلامنک قومی بویله آلیش ویرشله مبتلا اولدقلرندن و بونکده عاقبتی هلاکة اولدیغندن مومی الیه شعیب علیه السلام قومینه (ولا تنقصو المکیال والمیزان ویاقوم اوفو المکیال والمیزان بالقسط ولا تبخسوا الناس اشیأهم الا یسه) دیره رک احکام الیهینی تبلیغ ایتمشدر. خیفکه قومی بو مواعظ وانذار رسالتینهایکه قولاق اصمدیقلرندن صیحه جبریل ایله هلاک اولمشلردر.

شولایوق قرآن کریمده الله تعالی حضرتلری بالذات امة محمد علیه الصلوة والسلامه خطاب ایدرک (اوفوا الکیل اذا کلتم وزنوا بالقسطاس المستقیم) بیورمشدرکه بونک تفسیر هدایه مصیرنده علامه خازن جنابلری (واعلم ان التفاوت الحاصل بسبب نقصان الکیل والوزن قلیل، والوعید الحاصل علیه شدید عظیم. فوجب علی العاقل الاحتراز عنه الخ) بیورمشلردر.

ودخی بو خصوصده الله تعالی حضرتی آیرم بر سوره انزال ایدوب (ویل للمطففین الذین اذا اکتالو علی الناس یستوفرن و اذا کالوهم اووزنوهم یخسرون) بیورب بویله آلیش ویرش صاحبنه درکات جهنمدن اولان (ویل) درکه سنی تعیین ایتدیکی وعیدابیان اتمشدر. الحاصل قیامت کونی قوباریلوب حضور رب العالمین گه باروجیلقنی اولیاغان کشی بویله آلیش

ایده‌گه انکار ایتسه کفرنده شک یوقدر، اما انکاری
آنارغه اشبو عذابلری کافی دیو اوز زعمنده بر دلیله
استناد ایله بولسه بو کشی عموم اهل السنة والجماعة
اعتقادندن خارج بولدیغی ایچون مبتدع بوله در . بهر
تقدیر امامتی درست نوگلدر .

مسائل ترانسوالیه

(خاتمه) مفتی عبدهنی یاقلاوچیلرنک بو خصوصه تر
تیب و تألیف ایتمش اولدقلری رساله لرنیک خاتمه سنک
» یوقاریده سویلدیکلر مزدن ظاهر بوله در حنفی مالکی
شافعی حنبلی و بونلرغه بشقه کبار صحابه و تابعین مذهب
ند، اجماعسی ایله ترانسوال کشی سینک صورادیغی ذبیحه
سینک حلال بولوچیلغی « دیکان سوزلرینه جواب .
بز اشبو رساله مزنک باب اولنده ترانسوال کشیسی
نک سوال قیلغان ذبیحه سی تورلیچه بولغانلغینی وشول
جهلدهن حیواننک مویننی کیسودن اول صوغوب یاخود
طاش ایله بهروب اولتر ولگانیده بارلغینی و بونوعنک
هیچ بر امام فاشنده درست نوگلنکنی بیان ایتمش
ایدک . اگر ترانسوال کشی سینک صوراغانی موینی کیسلکا
ندنصونک روحی چقغان ذبیحه ایدی دیب ایتجهک بو
لسه لر اول وقتده مفتی عبدهننک بو قدر زماندنیرلی
سویلاب کلگان سوزلری بارده صورامان سوالگه
جواب بولوب غیث بولوی لازم بوله در .
همده آنلرننک « اهل کتابنک بو ویب بولسه ده
ذکاتی مالکیه فاشنده بالاجماع درست « دیمکلری
مالکیه لرگه افترا در . حتی مفتی مالکیه رسمی
اوله رق بو سوزلرینک خلافنه فتوا ویردی . هم آنلر
ننک « کتب مالکیه ده مذکور بولغان ذکات شرطلری
وغیرلر شریعه اسلامیه گه تابع بولغان مسلمانلر حقنک در «
دیکان سوزلری جهالتدن ناشیدر . زیرا بز یوقاروده .

ویرشکه جرأت ایتماز و بهادر جیلق قیلماز مئالنده
اولان ایته کریمه نی دخی شوشی ایت صونکنده غنه
انزال ایتمشدر . بو خصوصه هیچ بر بوروله چق
جای کورنمیدر .

فقط بویله آیش ویرشلری درستامک ایچون
صاتوچی کغدیله بر قداق شکری اولچه کاندنصوک
مونه شوشی شکرنی کغدیله فلانچه تینکه بر دم « دیمک
آلغان کشیده بالرضا (آدم) دیمک تیوشلی بوله در .
یوقاروده نقل ایتدکه زچه شریعت غرامزده آزغنه
کیمنک کوب کناهی اولدیغی کبن آزغنه سوز ایله
بیک کوب کناهدن قورتیلوده ممکن در . لکن هر
اشنی شرع شریفکه تطبیق قیلاو آرزوسنک بولمق
آندن چیرکانمک کیرک ،

۲ نچی سوآلک جوابی - بیع مبادله مال بهال
بولغانغه کوره بو بیع باطلدر . زیرا اولغان قرآن
مال توگلدر ، اشبو سبیدن بوکا بیع لفظنی آطلاقده
جایز توگلدر

۳ نچی سوآلک جوابی - انسان بولغاندنصونک اولب
تربیلوکه دایرکتب احادیث و کتب تفاسیرننک مرجعی
اولان قرآن کریمه آیات بینات بیک چوقدر قهرالی
ایر شوب طاش بولغان امتلرننک طاش بولوی شول
امتلرنک اولومیدر بناء علیه طاش بولغان انسانلرده
عموم آیتلر تحتنه داخلدر .

قرده وخناییر صورتلرینه منقلب بولغان انسانلر
ده اولده انسان اولدقلری ایچون عموم آیتلر تحتنه
داخلدر ، بناء علیه بونارنک معاد بولولری عموم
آیت ایله ثابتدر . (قل کونوا حجارة او حديد او خلقا
مما یکبر فی صدورکم فسیقولون من یعیدنا قل الله الذی
فطرکم اول مرة) آیت کریمه سیده خصوص سبیدن قطعی
نظر عموم لفظ اعتباریله طاش ، قرده وخناییره منقلب
اولان انسانلرنک معاد بولوچیلغنه برهان جلیدر .

خصوصی طاش وقرده وخناییره منقلب اولان
انسانلرنک محشور بولوچیلغنی انکار ایدوچی قدره

توگلدر، حالبوکه ترانسوال اديار اسلامدن بيك يرافقه مسلمان اهاليسى بيك آز. مع مافيه ائمه مذاهبنك سوزلري كشي آكلمازلق درجهده چتون اولديغندن اول ديارده فتنه لر بابنى آچوى بيك احتمالدر.

اما مفتى عبه جنابلىرى استاذ حكيم هر اشنى حكمتكه قاراب اشلى آنك حكمتى امام اعظم حضرتلر ينك معتمد ومفتى به قوليله فتوا بر ماوچيلكنى اقتضا قيلغان. چونكه امام اعظمك سوزلري كشي اكلى آلما زلق درجهده چتون اولديغى ايچون فتنه بابنى آچو احتمالى بيك قريبدر. دفع المفا سدننك جلب المنا فعكه اقدم ايديكى هر كمگه معلوم بر مسئلهدر. شوننك ايچون مفتى عبده جنابلىرى كتابقه سنتكه مذاهب ائمه اربعه گه موافق بولمغان بلكه مخالف بولغان بر قول مرجوح ايله فتوا برگان.

حالبوكه مفتى جنابلىرىك بو فتواسنى ترانسوال خلقى كورسه لر اوزلر نيك تقليد ايتدكلارى مذهبلىر ينه مخالف ايديكى بيلسه لر بو فتوا سببلى آنلر اوز اعتقادلر نده شك وشبهه كه توشولرى حتى ضروريات دينيه يى اعتقاد لر ينه ده تزلزل كيدوى بيك قريب وبلكه ظاهر در. بناء عليه مفتى جنابلىرىك اعترافنچه جاهل بولغان بو خلقه مفتينك بو فتواسى بيگراك ييوك فتنه قپوسى آچمقدهدر.

نچك آچماسونكه: بو فتوا علميا اسلاميه نك قايناغان يرى مصر ده خصوصيله ازهر گه منسوب بولغان خلقلر آراسنك ييوك فتنه گه سبب اولوب آنلر نك اعتقادلر نى بوزدى بونى امام مالك، مذهبي ايمش ديو كوب خلق احسن قبول ايله قبول ايتديلر. وبونى مذهب مالك ديو اعتقاد ايتديلر. لكن امام مالك حضرتلرى بو فتوادن بريدر. مفتى نى ياقلاوچيلر آزغنه انصاف ايله اويلاپ فارسه لر هم رهونيك سوزلر نى بيك آزغنه مطا لعه دن اوتكارسه لر اوزلر نيك ياكشلقلر نى آكلاب الله تعالى گه نوبه ايدرلر وامام مالك كه بو قول مر

كتابى ذكاتينك شرطلر يله كتب مالكيه نك طولى ايدى كنى ايك معتبر علميا مالكيه نك بعض عبارتلىرى نى نقل ايله بيان ايتمش ايدك.

همده آنلر نك «بو سوز فتوى ايله شغلنگسان كشيلىر گه بيك كيگ بولور» ديگان سوزلر ندى مرادلىرى ابن العرب نيك راي بولسه آنك شاذ وقول مرجوح ايدكن بز يوقاروده بيان ايتدك. اگر مرادلىرى مذ اهب اربعه بولسه اولمدهيلر نك هيچ برنده منخفته نك حلالكى ايله قايل اولغان كشي يوقلغنى شولوق يوقارىه بيان ايتدك.

همه آنلر نك «مفتى عبه ترانسوال خلقينك جا ملار ايدكلر نى و بناء عليه آنلر نك بيك ضرور مسئله لر نيده بيك بسيط وانسات ايدوب بيان ايتكند گنه اكلارلىق ايدكلر نى بلديكى ايچون بويله فتوا وير مشدر» ديگان سوزلر يه هيچ كم فاشنك مسلم بو او رلق سوز توگلدر. زيرا ترانسوال كشييسينك بو خصوصده مفتى سوالندن مرادى اوز علمالى آراسنده بولغان اختلافلر خصوصنده تحكيم ايدىكى تسهيل تو گل ايدكى مرقومنك سؤالى اوزى قچقروب توره در. اگم آنلر جاهل بولسه لر ايدى بوسواللر نى صوراماز لر وتحكيم طلب ايتمازلر ايدى.

آنلر نك جاهل ايدكلر ينه تسليم تقديرنده ده مفتى عبده نك كتابقه سنتكه وهيچ بر امامنك قواعد ينه مو افق بولمغان طاشلاندىق بر قول شاذ ومرجوح ايله فتوا ويرما كينه اصلا مساعده شرعيه يوقدر. زيرا مفتى عبه قول شاذ ايله فتوا برونك حرام وغير معتبر ايدكى بلمى توگل بيله در.

مفتى عبه نى ياقلاوچيلر نك ايتولر ينه قار اغانده مفتى عبه نك ذبيحه - مسئله سنك ابن العربى نك رايى ايله فتوا ويروچيلكى نك سببلر نيك حاصلى شولدر كه: بو تر انسوال خلقى غايت جاهل لدر. آنلر نك امام اعظم وبشقه ائمه مذاهبنك سوزلر نى اكلارلىق اقتدارلرى يوقدر، زيرا ائمه مذاهبنك سوزلرى بسيط وانسات

رد الاتقلا بيون

مقصودغه كيليك اگر بو انقلابيونارنك بوييله اشلىرى يعنى خاتن قزلىرىن مده سفرنك ايكى اوج مثلى بولغان اورنلرغه بلا محرم و بلا زوج چقماقلىرى بو حديثلىرى كوروب بلوب بولسه بوسى ظاهر بيك آچق كورنوب تورغان غلوفى الدين زيع الى الباطل بوله دور، يوق! اگرده كورمى بلمى بولغان بولسه بو قدرنى بامك لازم. ملت اسلاميه دن من دعوى سنده بولغانلرغه بو كى لارنى بلماو يخشى توگل لىكن بن فقير ظن قيله من بولارنى بيك بله لار! مگر يا اوروپالولر غه موافقنى قصد قيلولرندن همده شيطان نفس امره بالسؤلارينه ارحاً عنان قيلولرندن بو بلا محرم خاتن وقزلىرىنك سفرين لاجل التعليم مده اطرافلرده اوقماي ياطه تورغان بالالارنى اوقتو ايچون بلكه جائز كوره تورغانلر دور. لىكن بوده برده سوز توگل! لانه هر اولده و هر فريه لارده دين بلدرراك معلمه لار بار. بونكا برده احتياج يوق، همك بولار بارودن مقدم آرتغراقى دين علمى اوگرنگان بالالار، بولار بار دقدن صوك، بيك كوب مرتبه ديننى يوغالتهلار. بوسى هر كمگا معلوم. چونكه بو مذكوره معلمه لار هر فريه گا بار ديلرمى؟ ديناوى بولغان فنونگا: حساب، جغرافيا، توارىخ، حسن، خط، قول هنرلىرى كى فنون لره بالالارنى تشويق قيلدروب. دين علمن بتونلاي اهميتدن چغاره لار، اش بيله بولدقندان، آلارنك بارمى، غنه ايوده ياطولارى كندلرينده، ملت بالالارى ايچونك نچه مرتبه آرتق بولور، شولاى بولسه فايداقالى؟ بضرورة يورو، ديگان كى سوزلر. قرداشلر يم!! زنه ار بويله فاسد فكرلره چومايق. حمد اولسون برده بو قارگنه غيرة بار بيت! نچك خاتن قزلكنى و باشقه ياقن قرداشلر نك خاتن قزلىرىن ياغز پر اخوطلرده و باشقه سير گاهلرده ار كىكلر آراسنده يورترسن؟

جوحنى نسبت بروب اكا افترا قياودن صافلانورلر ايدى.
 - حالبوكه ياقلا دقلىرى مفتى جنابلرينك جواب وفتو اسى اهل كتاب عادتنه مبنى اولديغندن مفتى جناببارى اوزيك بو فتواسنى امام مالك حضرتلرينه نسبت برودن طايچانمشدر. بو فتوانى امام مالك كه نسبت بروب آكا افترا قيلوچيلر بو سوزلرى ايله اوز لرينك بيوكلىرى مفتى جنابلرينده افترا قيامقده در. دخيك مفتينى ياقلا وچيلرنك رساله لارنده «بو ياز ديقلمزدن بيلنده در مفتى نك بو فتواسى توغرسنك كوب قيل و قال و گفتگو ايدوچيلر و بو فتواغه شدتله انكار قيلوچيلرنك گفتگو وانكارلرى بو خصوصه اولان نصوصلرى بيله كانلك لرنندن و اكا اطلاع حاصل ايك آلمغانلقلرندن ايدكى» ديكان سوزلرى اوزلر ينك فیهسز جاهل و جهل لرينى بيلماوچيلكلرينه دليل واضح و شاهد عدل ايدكى يوقاروده بيان ايتديكمز حجج و برهين آچق صورتك كورسته در. والحمد لله رب العالمين الله تعالى حضرتى جهله امة محمد عليه السلامى حق و توغرى بولغه كندوسى كوندرسون. اشته بو آخر سوزمزدر.

اداره

عمرتلو اوقوچيلر مز! اشته مسائل ترانسواليه عنوانى تحتك ترجمه سنه هوس ايتديكمز (التعاذيل الاسلاميه) نام رساله نك ترجمه سى بو نوميرمзде تمام اولدى. مقصد مز ۹۰۸ نچى سنه نوميرلرينى (۵۱) گه ابلاغ ايدرب بو ترجمه نى آخر نوميرده اتمام ايتمك ايدى. فقط عيد شريف اضحيه مناسبتيله وسائر عوار ضنك قاتناشوى سببى اولگى سنه نوميرلرى (۵۰) ده قالى. بناء عليه بو ترجمه نى اتماممзде بو وقته قدر تاخير ايدامى. جهله كزدن عفو عالى لرنكى استرحامله حتم مقال ايدرز.



مسعود وابن عباس ومعاذ ابن جبل وجابر بن عبد الله
وابو الدرداء رضوان الله تعالى عليهم اجمعين ومن غير
الصحابه) ذهب الى ذلك ايضا جماعه منهم (احمد بن
حنبل واسحاق وابو داود وعبدالله بن المبارك والبخاري
والعالم بن العيينه وايوب السخيتاني وغيرهم رحمهم الله
تعالى) وفي رياض الصالحين للنووي وعن جابر رضي
الله عنه قال سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول ان
بين الرجل وبين الشرك والكفر ترك الصلوة رواه
مسلم وعن بريده رضي الله عنه عن النبي صلى الله عليه وسلم
قال العهد الذي بيننا وبينهم الصلوة فمن تركها فقد كفر
رواه الترمذي وقال حديث حسن صحيح وعنه شقيق
بن عبدالله التابعي المتفق على جلالته رحمه الله تعالى
قال كان اصحاب محمد رسول الله صلى الله عليه وسلم (عهم) لا يرون
شيئا من الاعمال تركه كفر غير الصلوة رواه الترمذي
في كتاب الايمان باسناد صحيح وعن ابي هريرة قال قال
رسول الله صلى الله عليه وسلم ان اول ما يحاسب به العبد
يوم القيامة من عمله صلاته فان صلحت فقد افلح وانجح
وان فسدت فقد خاب وخسر فان انتقص من فريضة
شيئا قال الرب عز وجل انظروا هل لعبدي من تطوع
فيكمل بها ما انتقص من الفريضة شيئا ثم يكون سائر
اعماله على هذا رواه الترمذي وقال حديث حسن
حقيقه.

بن فقير ديرم: نماز حقدنق بويله حديث شريف
لر نه قدر راويلر ونه قدر سندار ايله روايه قيلنه
توروبك بز كندارمزي ملت اسلاميه دن ديه عد قيلوب
بو حديث شريفلى بتون بتونگا الغا قيلومز اسلاميتكه
منافى بوليمى؟ همده دين امورنده تفریطچيلق بوليمى؟
نمازنى قيلساك قيلماسا كده بر نرسده يوق ديمك
العياذ بالله بوسى علوفى الدين بوليمى؟ صونك قر-
دشترم: هنر اوگر انامز ياوروپالار لرغه يتشه م-ز،
بلكده اوزوب كيته م-ز ديب جناب رب العالمين ايمان
صونكده برنجى فرض ايتكان صلوة خمسه لارنى انكار
طريقى ايله فويولار م-ز بوسى بسبتون كفر بولا بيت؟

بونكا هيچ مؤمن راضى اولورمى؟ يادروپالولار يور
سونلر آلارنك اساس دين لارى بويله يعنى آلارده
حجاب مشروع توكل. همده آلارنك بيله آچق اجنبى
ايرلار آراسنده يوروينه، هيچده تعجب قيلغان يوق.
همده آلارنك خاتن قزلارى، آلارده ايسكيدن تستر
حجاب بولماغاچ، چيت اورنلرده، چيت ايرلار آرا-
سنده، نه كيفيتده يوراسى لرن بله لرن. لکن بزيم مسلمه
خانم لرن، بونداى اشلردن بي خبر بولمقديندان، دفعه
واحدده حجاب كوتارلوب، اش آچقندن آچقعه فالغاچ،
بتون بتونگا، حيوان واناعيم كى بولوب يورى
باشليلر. اگر بز ملت اسلاميه بو اشلرنى، دقت
ايله قاراساق، بونك ايچ طرفنده ميقرسقبوب بله
قاراب، كوچدان كورلورداي، اوفاق ميقروبلر بار.
بولارنك هر برسى، صونكندن برار اژدها بولوب
ظهور ايتكچكلى. آلهم يارب! هر ملت اسلاميه لارى
بو اژدهالارنك شرلريندان حفظ ايله آمين.

همده بو عصر انقلابيونلرى نك ماينلر نده اكثرنك
ترك صلوة شايع بولوب، حتى بعضى لرى «بونمازنى
اوقونك، برده بو زمانده لزومى يوق» ديولر نده
نقل ايتلر. همده كندم نچهسى ايله پراخوطلرده
برگا بولدم هيچ بر وقت نماز اوقماديلر. همده تهاونا
قويولرى، بيك معلوم بولوب تورمقده دور. لکن بو
ترك صلوة خصوصده، نه قدر وعيدلر وار بو وعيد
لرى يا يوقته حمل قيله لار. يعنى: اولگى لار، بارى
قورقتو ايچونگنه، اوزا ككاريندان گنه ايتكانلر ديب
يا بولسه ده، بر بر نورلى تاويل قيلوب، هيچ اعتبار
غه آلمى لار.

(ومنها) أى من آفات (ترك الصلوة) المفروضة
(عهداً) من غير عذر شرعى (وهو من اكبر الكبائر
لان الصلوة تالية الايمان فتركها تال لترك الايمان) وقال
الامام المنذرى رحمه الله تعالى ذهب جماعه رضى الله
تعالى عنهم الى كونه كفرأ) مثل ترك الايمان (منهم) اى
من الصحابة الذاهبين الى ذلك (عمر بن الخطاب وابن

نعمت‌بندگان. بز! بوئی برده اعتبار مزغه آلمی، غربی لرنک توتقان مسلك و عمل و حرکت‌اری، بزیم کوزمه تشویقات شیطانیه و تحریصات نفسانیه لارمز ایله، بیک مقبول و غایت معقول کورنوب، فنون جدیده و ریاضیا تله و طبیعیاتله، بسبتون تعمق قیلوب، کوزلرمز طونوب، ریاضیات، طبیعیات اقتضاسی اوله‌رق، اعتقاد اهل السنة والجماعتکلا خلاف حرکت ایدوب، روسیه ملت اسلامیه سی آراسنه، نه قدر القادات شیطانیه لار صا لوب. عالم اسلامی زیر وزیر کیتردیلار. خیر جناب ذوالانتقام! بولاردن، آقرین آقرین، یاواش یاواش، انتقامن آلا باره‌دور. لکن بولارنک، کوزلرینه دنیا سازه‌سی طولغانلقدن. آلتی آرطنی فکر لرگا، وقتلری ده یوق. شول قدر جناب رب العالمین سورده یس‌ده (وجعلنا من بین ایدیهم سداً ومن خلفهم سداً فاغشیاهم فهم لا یبصرون) دیه بیان بیوروب توره‌دوره بویجا ره‌لار بو آیه کریمه‌دن، فی الجمله محظوظ اولوب: بزده بو آیه کریمه‌نک، تخویفینه مصداق بولمیق دیب‌اویلاب قار او فکر لرینه کرو بک چقمی ظن ایدرسم. لکن بزده ئله آنکلامیمز می؟ آلا ئله کلام قدیمگاده تصدیقلری یوق می؟ ئله اسلامیتنی یاوروپالورده تابالار می؟ لکن بویله اویلارغه‌ده. برده وجه یوق. بو سوزمه‌ده بیک کوب علماً اسمنده بولوب، گندلری اولده نه قدر لر علوم دینیه درس‌لری ایله شغل‌لانوب، نه قدر علماً اسلام آلا ردن چقغان‌لار. بویله آلا رنک بومسلكی قبول ایدوب: دنیا، یاوروپا و معارف دیه، کون‌تون باغروب چاغروب، مکتب و مدرس‌لرینده علوم دینیه، بالکل کیسلوب شا کردلره نه اشلاسه‌لار ونه سویلسه لار ونه قیلسه‌لارده اختیار بیروب، بتون بتونگا ادبیات شرعیه دینیه‌لاری، آیاق آستلارینه باصدرولری، غایت عجب! آخری وار.

نماز ضروریات دینیه‌لرمزی قویمای معتقداً قیلوب صونکره هنر صناعت اوگر انودن بزى کم منع ایده؟ شریعه غرامز طرفندان‌ده منع یوق، نظام طرفندنک منع یوق. ذاتا اسلامیت هر نوع هنر صناعت‌لرگا مساعد، دینگا قسنقی‌لق و ضرر کیترماو شرطی‌ایله، فایدن ایشتنکوز هنر صناعت اوگر انور ایچون کند دینندن چه‌حق شرط دیب؟ نیندی، هنر نیندی صناعت اوگر ندنکوز؟ هیچ‌ده کورلمی! لکن نه قدر حریف ار بعضسی اعتقاد جهندن و بعضسی قطعی فرضلره، انکار سببندن و بعضسی، سبب علماً دین‌لار ایله و بعضسی استخفاف دین ایله، وما اشبه ذلك لرب ایله، دینندن عدول قیلدیلر. حفظنا الله وجميع المؤمنین من هذه البلیات الهلکة للادین. بز مات اسلامیه‌لر هر وقت کلام الله و حدیث رسول‌الله‌لاری کوره اوتیمز لکن قلمزده بصیره ایله بولماغاچ، ایکی بوطاق تشکی کبی، ظاهری کوزمزنک گند، بالطراب‌طورونک برده فایده یوق شول، ئله یوم آخرتنک کیلوینه‌ده می می انکار قیل‌سز! ئه تناسخ برله قول‌لارنکزیده می آچقدن آچغه سویلاباچک‌سز؟ اسلامیتدن نه طارلق کوردنکوز؟ کندارمزنک ملت اسلامیه‌دن بولومزه نه قدر لر تشکر لر قیلسا‌قده آز. جناب مولی‌متعال (ان‌الدین عندالله الاسلام) دیه بز لری ارشاد قیلوب (وما خلقت الجن والانس الا لیعبدون) آیه کریمه‌سنه مصداق بولومزی استه‌دکن، آچق بلدروب، همه مشرکارنک، دنیا بایلقینه قزغولرین و دنیا علمن، کوب بلولرین تنقید یوزندن (یعملون ظاهراً من‌ الحیوة الدنیا وهم عن‌ الاخرة هم غافلون) دیه بو آیته مظهر اولان، یاوروپالورده، مقارنه و موآنسه‌ فیلولارمزنک، تیوشسز ایدکنی، آچق بلدروه. صوگ ایدنی فکر لب قاریق! جناب رب العالمین! بز لره کندسی عندنده حرمتلو و قدرلو بولغان، دین اسلام برله، همه برده بوزلماق و اوزگرمک امکانی بولماغان، شریعه غرا محمدیه ایله، نعمتلرنک ایگ آرتقی اولان، نعمتلر ایله

مدرسه‌لر و عرب تلی

محترم محرر افندی! شول مکتوبیننی محترم «دین و معیشت» مجله‌سینه درج ایتونکرنی اوتنه‌من.

بن «وقت» غزته‌سینه مشتری اوامدقم سبیلی نسخه لریننی مرتب کوره آلماساک آره صره بعض نسخه‌لرینه کیچو گوبر اک بولسده یولقوب او قماقک من. شول جمله دن «وقت» نك ۳۷۷ نچی نومرو سنی ده کوردم. آنده مذکور (مدرسه‌لر و عرب تلی) عنوانلو بر مقاله یازلش ایکان. بو خصوصده باشقه‌لار طرفندن بر شی یازلد- قینه تصادفی ایتدکمدن همده بو اشلرده اوزمه خیلی شغلانوب بر مقدار تجربه کورگاندا ی بولدقمدن آزاراق سوزگه فاتشوب خاطریمده بولغاننی یازماق بولدم. اگر دیدکم وفکرم خطا بولسه توغریسننی یازوچیلار شاید بولور.

بزنگ بوندن ۵-۱۰ سنه مقدم بررمانمز وار ایدی مدرسه‌لرده تعلیم (بیک آزینی استثنا برلن) طرز قدیم اوزره بولوب اینک اهمیتای اش و مقصود اصلی علوم دینییه و عربیه ایدی. بولارغه اهل و صاحب بولمق اوچون هر بر کتب عربییدن مرادنی آنکلاب غیریلره افاده قیلورلق درجه ده، قوه مطالعه، صاحبی بولمق مطلقا شرط و موقوف علیه ایدی. بو سبیدن مدرسه‌لر ده کرك مدرس و کرك طلبه نك بتون فکر و حرکت لری بو قوه لی تحصیل ایتمک نه مصروف بولنور ایدی. بونک اوچون درس کوچولونده تدریج اوله رق او قوغان کتابندن مشکلمک عبارتلی کتاب لر غه کوچو اصولیننی اوتولمش ایدی، (بو البته حاضر ده شولایدر) تهذیب سلم توضیح ملا جلال کتابلارینه ترفیع ایدلمک، بو اصول نك مقتضاسندن ایدی. لکن بونک برلن مطلوب فائده (مطالعه چغو) حاصل بولا ایدیمی؟ البته اکثر طلبه حقنده، مونی دعوی قیلوب

بولسه ده، ۵-۶ نفرلی جماعه (شريك لر) دن اقل ایکی نفر، ۷-۸ و ۱۰ نفرلی شرکادن ۴-۵ نفر، بو مطلوب غه نامل اولارق، بحق مطالعه صاحبی اولورلار ایدی. فنون متداوله نك کرك فایو کتابینه بولسون تشی باطوب وشونک، مباحثنده مذاکره گه قادر اولورلار ایدی. فقط، بو کبی لره کرك ملت طرفندن و کرك اداره روحانیه طرفندن، آرتق التفات و امتیاز بولمقمدن، بولار نك اکثری ایل گه چغوب، بر اش سز قالبوب، غالباً علم و مطالعه سی ضایع بولور و بیک آزی غنه مدرس اک خدمتینه نائل بولوب، علم وقوه مطالعه سی محافظه ایده بلور ایدی.

اول زمانلارده، امتحان اصوللاری یوق ایدی. و (دیدکچه) اداره روحانیه طرفندن ده، بر تورلی امتیاز فلان یوق ایدی. الحاصل عالم معیشتده، بولار نك بازارلاری یوق ایدی، بو تقدیرده بولارنی بویله اجتهاد قیلدرغان- نرسه ایدی؟ دیمک استرم که البته علوم دینییه و عربیه گه بولغان محبتلاری ایدی. دخی شونیده ایتیم اول زمان طلبه آراسنده، (مناظره) آدلی بر اش بار ایدی. کوب طلبه نك اجتهادینه بوننک آچی سبب ایذکی هیچ کمگه حفی دگلدر بونکا دخی سبب، شول علم محبتی در. چرنکه بر اش ده محبة اولمقده، اول اش گه اهمیته بیروب، آننک اوچون یارشمق، هیچ بولا تورغان اش توگلدر. ادب دائره سنده بولغان (مناظره) نك فائده لی ایدکنده شبهه یوقدور. چونکه بویله ساعت مکالمه ده، نه قدر مسائل وقواعد فنییه، آغزدن کیچر و معلومات ده بویله تکرر و رسوخ تابار. (ادب دائره سنده) دیدم. چونکه ادب انصافی دائره سنده اولمقده باشقه اشلر کبی مباحثه علمیده فائده سز و قبیح در.

حاضر بو توغروده، سوز اوزایتماغه حاجت یوق هم مقصوده دگل چونکه بو مقاله مدن مرادم علوم عربیه محبتنده اول زمان ایله بو زماننی

مقایسه قیلوب کوزگه کورنکان نتیجه و ثمره لرینی ده بیان قیلیمق ایدی.

شمدی کللم «وقت» نك یازدقلرینه . برنجی وایکنچی ستون لارده گی سوزلرینه بر دیه چك یوقدور. چونکه فقط بزنگ گنه دگل، بلکه عموم نك افکارینه موافق در ۳۰ نچی ستونده (شولای بولا ترو بده . . . الخ و ۱۲-۱۵ یل مدرسه ده یاط-وچیلار نك . . . الخ) دیکان سوزلرنده، اولگی حالنی تنقیص حقیقه، بر آز مبالغه بولسه ده شول وقتده غندن آرتقراق درجه ده، اهتمام وترقی بولمغاننی افاده قدرسینه قوشلو ممکن لکن (عرب ادبیاتندن خبردار بولمغان کشیلردن گنه اوقوب . . . الخ سوزی بر آز جای تعجبدر. چونکه بو کونگه قدر اهل مطالعه اولان علماء، مدرس و محررلر کرك حیاتده وکرك فوت اولغانلاری جمله سی شول زمان تربیه سی نك ثمره لریدر بو تقدیرده، ایکی نك بری لازم کلور یاب-بوکی ذاتلرنی جیتشدرمک اوچون عرب ادبیاتینی بلونک لزومی یوقلغی. یا که اول زمان استاذلرینک عرب ادبیاتندن خبرلاری اولدقی بو تقدیرده مذکور یازوچی نك سوزی فقط بر سوگنشدن عبارة بولوب غنه فالادور. ایندی بوندن صونک، عربچه تعلیم اشینه، عرب ادبیاتندن خبرلاری اولان، یانکا معلملر قوشلا باشلاغاچ کورله باشلاغان، نتیجه و اثر ترقی لرینی ده، کوروب قاریق ۴ نچی ستونده «وقت» نك یازدقلری حقیقه حال گه بام باشقه در. چونک، بوندن ۳-۵ سنه لر مقدم مدرسه لر نك که چیلک لاری آنلارنی اصلاح خصوصلارنده سویلاشولر یوق دیرلک ایدی، آره صره (ترجمان) غزته سنده و بعض رومانلرده کور لیکاله سه ده، بو نکار اهمیت بیرکان یوق ایدی. اش همان ۳۰ - ۴۰ - ۵۰ سنه لر مقدمه کیچه، کیله در ایدی اصلاح، افساد تغیر، انقلاب ایسه، اوشبو ۳-۵ سنه لرده باشلانوب تیز میدان آلدیغی هر کم نك، کوزی آلدنده در (وقت

ایتکانچه) مدرسه لر نك که چی الکلری، بو سنه لرده سویلنه و یازلا باشلانندی علما و شاگردلر، بو نقصانی سیزنوب اصلاحات ده (!) بو سنه لرده، اجرا قیلنا باشلادی . . . الحاصل «وقت» نك مذکور ۴ نچی ستونده (۲۰-۱۵ سنه ایچند، دبه، کورگانان هر تورلی اصلاحات غه (!) شروع، اوشبو سنه - لرده کورلدی همه آنک ایتوینه کوره عربچه ایسکی ده گی توبان باصقچندن، بو سنه لرده قوزغالدی . . . (!) (فزان مخبری) غزته سندن باشلاب جمله غزته و روما-نلار بارقوة لرینی صرف ایدوب، بو یولده خدمت ایتدیلر. (مدرسه لرده نه دنیاده ونه آخره که فائلی نرسه اوقلمی، جمله سی می چرتکچ، مدرسه لر صاصی و بلچراق و الخ) دبه، کرك درس لر دن و کرك مدرسه لر دن، بارقوة لری ایلان طلبه نك، محبت لر ن چقارورغه طرشیدیلار. همان طرشه مقده لار در. ایدی بولار نك، بو خدمت لرینی نك نتیجه لری، ظاهر بولدی می؟ مذکور باصقچندن قوزغالغاچ عربچه نیشله دی؟ «وقت» ایتکانچه (آغه باصوب مک، لیت گه ایرشه سی گنه) قالدیمی؟ یاخود آرطقه باصدی می؟ بو سوال لر گه جواب، بو یازاچاقلار مدن معلوم بولسه کر کدر.

تجدد و اصلاح فکری کرگان مدرسه لرده، اشلار البته اوزگاردی. اصول تعلیم اوچون، یانکی پروگرام لار وضع ایدلدی، بو پروگرام لارغه بنا منطق درساری ترک ایدلدی. قواعد منطقه دن برینی، هر برشا کر دننک آغزندن ایشته آلاس سنک. فن منطق ده استعمال ایدله باشلانوب، باشقه فنلر ده ده، اثناً تقریرده قوللانیله تورغان، القاب و اسامی نك پچق معنالری بلکن، بر یانکی شاگرد گه یولقا آلهاس سن. حرام دن اجتناب ایتکان قدر، بلکه زیاده بولاردن اجتناب ایدرلر.

علم کلام و عقائد نسفی شرح لرینی نك، درس لری ترک ایدلدی. چونکه بو کتاب لارده، آره صره (معتزله) لفظ لرینه تصادف اولنورده (نمه حاجت؟ چروب بتکان معتزله لر برلن مناظره قیلنور می؟) دبه بو کتاب لارنی،

قول لارینه توتارغه بیله جیره نورار، چیر کانورار، حال بوکه معتقدات لازمه ننگ کرک ادله نقلیه و کرک عقلیه - سندن خبراری یوق. اگر بر مدرس یا بر معلم بو کبی کتابلردن، درس بیرمک بولسه، چیتلک ده گئی قوش کبی یا که مسجده گئی . . . کبی، اشد کراهه اظهار ایدر لر. یا که استهز ایله، کولوشوب، طور لر. شرح و حاشیه لر که قاراماق یصافی بولدی. بوسبب - دندر که یانکی طرز ایله تعلیم کوروب. توضیح او قوچی درجه سینه ایرشکان طلبه دن، اینک فیملی دیگانی (عقائد) نسفی ننگ (والله منکم بها امر ناه مخبر) دیکان سوزینی (بها امر ناه...) دیه او قوب، شونکا کوره مطالعه قیلادر. اگر شرح که قاراماق طور قباحه صانالماسه ایدی، شونک آرتدانوق شرحده (الامر والنهی والخبر) فی کورور ایدی، مطالعه سیندی. شونکا کوره یورتور ایدی. حال بوکه، زمان سابق ده: بو کبی لر دگل متن شرح بلکه بر ایکی تورلی حاشیه لرینی ده، مطالعه قیلوب کورور ایدی. ایشته نتیجه تجدد . . . ایشته «وقت» ننگ عرب لسانن تعلیم او چون، ترکیچه کتاب لار یازله باشلاوی. عربچه، معلم لری آراسینه عرب ادبیاتندن خبردار کشیلر قوشیلو، مدرس لرمزده عربیاتنی، بایناق آلفه باصدردی) دیه قوانوی ننگ سببی . . . دخیده اول زمانلارد. علم که محبتی بولغان طلبه، فرصه تابقان قدر، حتی تعطیل کونلرده بیل کتاب قاراب در سلرده یا که بعض مصاحب لرده، بری طرفندن عرض قیانتان، مشکل لرنی حل قیلو ایلان مشغول بولور لار ایدی. ایدی بو سنه لرد، بو کبی شغل لر اورنینه، تاتارچه غزته و رومانلر ایلان شغلنمک، میدان آلدی. بس قایدان کیلسون آلا - غه عربچه بلو (قوة مطالعه)؟

یوقاریده دیدکچه، اول زمانلرده، در دلی شاگرد - لر بری برینه یولقسه دخی مذکور روشچه مشکلات علمیه لرین عرض قیلشوب، مجلساری مذاکره و مباحثه علمیه ایلان اوزار (کیچار) ایدی بوسایه ده، بر مجلسه

نه قدر علم وقواعد بیان و تکرار ایدیلور ایدی. و بو سببی بار تحصیل قیلغان شی لریده، کونکلر نده رسوخ نابار، ملکه لنور ایدی. بو سنه لرد، متجدد مدرس لرده بر اش اورنینه، خوش بوش دن صونک. یوق بار هذیانات و تفوهات اثناسنده، یانکی موداغه تابع اوله رق معرفت، انسانیه، اصلاح، ترقی) دخی بلهم نه کبی الفاظ جدیده لرنی، لفظا مراد تکرار و بعضا برار غزته دن بر ایکی سوز، نقل ایتکان بواوب چای و پلاء صوتور لار. اگر بولار غه، عاده قدیمه اوزره، بر هر مشکل عرض قیلنسه (سوز صورالسه) بونی بر صاعقه کبی حس قیلوب، صور اوچی نی و منسوب اولدیغی، مدرس ه استاذلارینی تحقیر و تکذیر ایدر لر.

اگر بولارده، علوم عربیه و مطالعه محبتی اولسه ایدی، بار بیلکانلرینی قرار لشدروب، فائده لیمک مقصد - لری بولسه ایدی، بولار برلنگنه اکتفا قیلمس لار ایدی. بارنی ملکه لندور، یوغینی، تحصیل یولنده بولنور لار ایدی. بو یولنده حرکه ایدوچیلر نی بویله سب و تحقیر ایتمس لر ایدی. بویله ایسه بو حال اوچون بیک اول قدر قوانور غه توگل بلکه یغلی یغلی تأسفی قیامق لازمدر. یوقاریده دیدکچه طلبه ننگ بو حالینه غزته لر بار قوتلرینی صرف ایتوب طرشدیلر مرادلارینه هم ایر شمکده لردر وقتی ایله بو خدمت لردن «وقت» محرر لریده کیرو تور مامش لر ایدی بناء علیه «وقت» ننگ صوتکفی ستونلرده گئی «خلاق ننگ عربچه دن اعراض قیلو» حقدغی خوفی و اندیشه لری وقت اوزغاچراق بولوب تسر ساک تشرکگه ماتاشو قیلندن بولماس میکان.؟

اصول تعلیمنی ممکن قدر تسهیل و فائده لی ایتمک هر کم ننگ اینک برنچی مطلبی بولوق تیوشلی در لیکن بو اش مدرس ه و درس لردن شاگردلر ننگ اخلاص لارن و بعضا اوزلرن چغاروب توگل بلکه آلا شول تحصیل شغلنده وقتلار نده بولوق تیوشلی

ایدی. درس و مدرسه لرنی تحقیر ایدوب مدرس لرنی سب قیلوب شاگرد زاباستا وایت ایتدرون فائده چقه ایچاغن آقلى باشلار مقدم رك اویلارغه تیوشلی ایدی. آخری بار.

بزننگ حاللر

محترم محرر افندی اگر مسلک نکرکه موافق اولسه بزم اوشبو مقاله می مجله نکرنگ بر نومرنده درج ایتو. نکرنی اوتندم.

بزم باشقورط جیرلاری دقنده بعض بر حمیتلی مسلمان قرنداشلار مز طرفندن هر وقت غزیته و مجله لرده تأسفی یوزندن مقاله لر یازله کیلسه ده بزم باشقورط حلقینگ غزیته و مجله او قوغه اجتهادی اولمادیغی کبی بعضا او قوچیسسی اولساده دوشنوب یتما دکنده نانو تاتار باشقورطه کولار اوچون یازا دیکنه حساب ایتمکدر لار. بناء علیه بنده بو توغریک اوز بلدکچه بو اوزیک بر ایکی سوز یازمقن اوز اوزمنی طیا آلمادم.

بزم باشقورط خلقی خصوصاً باشقه خلققه قاراغانده فقیر و هنرسز و یالقاو و یالانغاچ لاری کوبرا کدور. باشقه اویازلاردن آنچه بحث قیلمایوب اوز طرفمز اورسکی اویازی باشقورطلر مزدن مثال ایدوب کور ستالم بزم اورسکی اویازنده بعض وولصت لارده هر دوشقه دوشاوی نادیلدان باشقه ۷۲ دیساتنه آبروچنی جیرلاری اولدغی حالده بعض قریه لارنگ خاخول لارغه ویرن بالکلیت صاتوب بنوب اوزلاری آزماز ایگن چاچار اوچون جیر صاتوب آلوغه مجبور بولو لاری بیکراکده تأسفی دور. بوننگ سببی نهدن دیب سؤال ایدلسه البته هر بر عقل ایاسی جناب حقتنگ بیرگان دولتون اداره فیله بلمگن لکدن دیب طابار چونکه بز غفلت و اویقو ایله عمر ایدمهز کسب و هنردن بی خبر اولدقمز کبی علم و معرفت دن

دخی بالانغاچ. بناء علیه آفتق درجه ده یالقاو لقنی اختیار قیلوب بملی جای کونلرنده آچق هواده اورا ملارغه چغوب قویاشقه قزوب جیولب جیولب فائده سز سوزلار ایله اوزغان بارغاندان کولب دنیا احوالندن بی خبر اولب یاطودن بشقه اشمز یوق. شوشی معلوماتسز لکمز سبیلی آتا بابالرمزدن قالغان جیرمزی آرزان بها ایله خاخول لرغه صاتومز نه آیانچ ونه قزغانچ حال لردندر اوشبو معلوماتسز لکمز سبیلی بر کوننگ راحت اوچون بالالرمزنگ دمراک راحت لک لرن چویدق بو هلاکت لرگه اوزمز سبب اولدق بونی جناب حقتنگ قیسمتی دیب باغورور غه و بارلق قصور فی قدر و قسمتکه یوکلاتورگه نیچک وجدانمز قبول قیلدور؟ بو توغریسه عیبنی کمدن کوره چکمز؟ نیدر ایگنگه صلاحیتلی جیرلارمزی خاخول لارغه صاتب اوزمز ایسه اولوغ صو بویلارند بعضمز طاو طاش آراسنده و بعضمز اولوغ استان یوالارنده آلاؤ کناؤ مشقت لارینه مبتلا اولب قالدق فی عجب! بزننگ باشقورط خلقلاری شویله دوشنه ایوب آفتق دوشا وی نادیلارنیده منفعتسز فی اودوبنی آبروص چیرگه پرمینیت ایتب صاتا باشلادیلار. واأسفا! بزلر نه وقت دوشنه چکمز؟ ونه وقت باشمزغه فکر کروب بو فنا حالدن قاچان آبرو لاقچمز؟ بو کیدوشدن طوقطا ماساق حاللر مز نه اولاقچ هنر و کسبدن اصلا خبرمز اولمایوبده بالالرمزنگ آفتق جیرلارنندنده معروم قالدرصاق آنلر فقیر اولمایوبده نه اولسونلر؟ وای قرنداشلار تأسفی توگلمی برمزگه کیچه گنه کیلگان خاخول لار کتو کتو مالار طوبلاب طاو شکلی ایگن چوماله لاری طولب اولطرغان حالده بز باشقورطلار قش بولسه صالام ازلاب جای بولسه قانجاغمزغه قاپچق بایلاب اون ازلاب خوطر صاین طولب یوریمز لر. آننگ اوستنده قولمزده اولغان جیرلارمزی آرزان بها ایلان ۴-۵ یلغه اچارگه و یروب قویومز بارچه سیده معلوماتسز جاهل لکمز ثمره سیدور.

محمد صادق الاوسارگانی

شعر

قبرده

دنیاده نوح عمری قدر طور سامده گر
 شبهه سز جان کیتار تندن بر وقت
 یراوستونده تیبره نوب یورگان بو آغضاغه
 فازیاور قارا یردن بیک تیران لحد
 کومه لر فبرگاده آنلر کیتار آنندن
 یالغز قالور عزیز وتاتلی بو باشم
 طغز قارانکغی یرده بولماس بر ایبداش
 بالچق، کیر پیچ بولور مینم یافن یولداسم
 یورعانم توپراق اولور مینم اوستکه یاپقان
 باشده صاری بالچق اولور صالحان منده رم
 آفتلی بولو ط کبی مینی قورقرغه سالور
 ایکی آرشینلی یرده اونکان کونلر تونلرم
 آق سویه کلمر، ایترکلا آزق بولور
 تورلی حشراندن مرکب تورلی قورتلرغه
 آشارلر آنلر جانسز جسدنک بار ایترن
 طنچ راحتک ویرمزلر قیامتکچه شونده یوفلارغه
 سویه کلمر چیرر بتار تمام کولدای فالور
 تننک هر اطرافنی دوره یاقغه طوزیلور
 ایلکده گی صافی ونفیس بولغان بار وجودم
 اشدن چیغار ایسکروب هر یردن بوزیلور
 الحاصل جیبوب آلوردای بولماس بادره تارمار
 کوز، یوزدن آیریلور باشم قولاندن
 انساننی شکسز دیوانه بیهوش قیلور ایدی
 کورسه لر یافندنده توگل گرچه یراندن
 آه! سینده فبرم صوک کلمر ایزلمدی
 کمنی گنه چرتمدک صوک توتمیچه قدرده
 ارم جتنن قورغان شداد بن عاده
 هبا منثورا اولوب کیتدی سین فبرده
 ملیونلرجه انبیا اولیانی آستقه آلدک
 اسملری فالسده جسملری بلمیم قایددر
 آزارغه سوزم یوق آنلرنی بر الله بیلور
 آنلر ایسه فردوس کا متعلق بر جایددر

بندهلرن اشبو حالگه تمام توشوررگا
 قدار بولغان جناب الله ینه ترگیزور
 غریب ایرمز بو اش برده بزنگ فکر مزچه
 آستقه توشورگان الله یوقاریغه ینه منگزور

م. واقف الجلالی

تورلی خبر لری

♦ ٥٠٠ س. نك خبری بوینچه ١٩٠٨ نهچی یلده مسکوده
 اوزن اوزی اولتررگه تله وچیلر نك حسابی ٥٨٤ کشی
 دن ارتقراق ایکانچیلکی تحقیق ایلمشدر. ١٩٤ مرتبه
 بولغان حادثه دن ٤١٤ ایر کشی اولگانلگی معلوم
 بولغان. اوزن اوزی اولتررگا تله وچیلر کرسنیان
 ایرلردن ١٨١ کشی. فایده اوچراسه شونده اشلب
 بروچی، یا که واق تویهک نرسه لر برلن صاتو آلو
 ایتوچی میشچانلردن ٣٩ کشی اوز اوزن ئولترگان.
 پاطومستوبیننی غراژدانلردن ١٥ کشی اوققان ضیالی
 لردن، یاخود قانتورده ومغازینلرده خدمت ایتوچیلر
 دن ١٤ کشی؛ هنرچیلردن ١٣ کشی؛ دؤوره نلردن ١٣
 کشی؛ اوقوچی شاکر دلدردن ١١ کشی؛ ریستورانلرده
 زاویدینه لرده خدمت ایتوچیلردن ٩ کشی؛ غردا وایلر
 دن ٨ کشی؛ چیت پادشاهلیق تعبه لیلرندن ٤ کشی
 عسکر یار دن ٢ کشی موندن باشقه ده معلوم توگل کشی
 لردن بر نیچه سی بیان قیلنمای قالمشدر. اوز اولرن
 ئولتر وچیلر نك یاش جهتندن کو بره ک ئولوشی، ٢٧
 ایلان ٣٢ آراسنده بولغان. خاتون قز طائفه سنندن قتل
 نفس فیلورغه تله وچیلردن ١٨٠ مقدار خاتون بولغا.
 نلق تحقیق ایبدلگان بولردن ٣٥ سی اولسه لرده
 قالغان ١٤٥ سی سلامت حالده قالغانلر ٧٦ کره بولغان
 حادثه دن اوز اوزن ئولتررگا تله گان وقتک مقصدینه
 موفق بوله آلمانغان خاتونلر نك کرسنیانقه لردن ١٩؛
 میشچانقه لردن ١٠؛ دؤوره نقه لردن ٥؛ اورونده تور
 غانلردن ٤، چیت تعبه لیلردن ٢؛ بونلر نکه یاش
 جهتندن کو بره ک ئولوش ئولگاناری ٢٠؛ ایله ١٩ آرا
 سنده اولمشدر. ٣٤١ خاتون زهر لنوب ئولگان. آندن

باشقه سانالغان خاتون قزلردن آطلوب ئولگانی ٢٦ كشی اولوب، ٣٩سى حنجر ايله كيسلوب، ٣٢سى اوتقه يانغان. ٢٥سى تهره زه دن اوزن اوزى يرگه طاشلاغانلر .

١٣٥٥ يل غه قاتر غغه حکم قیلنغاچ اوترلگان .

راستوف دون شهرينك (باتايسكا) ديگان يرينه ياقن پاليتسه تور مەدن قاقچان (قاتورژنيك) ميخالينقو بران ايدهشي بيزوخنى توتارغه موفق اولمشدر. ميخالينقو تور مەدن قاقچاينه بر آي مقداری بولوب، شول وقتدن بيرلي گيزلي صورتده قاقچوب بورمش بولغان. ميخالينقو ١٤ ياشلك بالا و قندن اوغرا لا طالاو كشي اولتررگا كيريشوب، شول زماند نبيرلي آنك قول آستندن كوبه و كشي ئولگان، و نيچه كشير طالا نغان ايكانچيلکيني ميخالينقو اوزيده بلמידر. اوللر دهرک ميخالينقو ايكي يل حبسه ياتوب چقسه ده يته شول اشن قويمچه شهردن شهرگا يروب حدسز حساب سز حکم لرده بولوب اوزينك اوتكرلكي آرقاستند-هنوزده الكميچه يورسه ده عاقبت پاليتسه قولينه توشمشدر ايلكده نووچير قاسسقي تور مەسنده بر آز وقت ياتسده اشي محكمه ده فارالور آلدندن قاقچوب كيتمش؛ ينه ئلگوب ١٣٥٥ يلغه قاتر غغه حکم ايديلوب طاغيده قاقچارغه موفق بولغان.

صوگشي وقتده پاليتسه قولينه توشكاچ وقت قاقچرما قسز ين ١٦ مرتبه آطوب ميخالينقوني ئواترگانلر، شول اراده آندن باشقه ٩ كشي آصمشلردر.

◆ كيبف ده يارسلاوسكي اورامده قوپيس (ريخشيتن) اشقيا طرفدن آطوب اولترامشدر؛ شول اراده ملطق پولی بر اشچی كا تيوب اشچی يار الانغان. اشقيا لر قاقچوب قوتولغانلر. بو واقعه دن بر آز مقدم (ريخشيتن) اشقيا لر طرفندن بر نيچه كره آقچه صورالغان خاطر آلمش بولوب آقچه. بيرگاج عاقبت جاننده آلمشدر.

◆ تيفلسدن خبر ايتدكلرينه كوره، (تيلگرام) استا نسه سنده كچ ساعت «١٢» لر جاماسنده ير ساكنو بانمشدر. ير قاتراو بر نيچه سيكونتلر دوام ايتكان. بو حرکت ياخشوق بولوب بر نيچه استانسه بنالري قاتراغان. ◆ ياسنايا پاليانه دن خبر ويرولرينه كوره روسلر نك بيوك محرر لرندن غراف «طالستوي» كوبدن

توگل گنه پادشاهلى حقنده بر استاتيه باز مشدر؛ بو استا تيه حكومه حاضره نك بر قوانين و جرياننى تنقيد فيلوب حتى بو حكومتك اصل توزيلويده بيك نچار، تدبيرسز قورولغان ديه پك اوتكر و قاطى صورتده يازامشدر شونك ايچون طالستوي اوزى بو استا تيدسن روس مطبوعاة عالمنده عالمگا نشر فيلماسقه قرار ويروب، فيلندى تقديرده غزته محرر لرلر جريره (اشترافقه) مستحق قياورلر ديه ايكان. و، او ◆ طابول غوبيرناسى تومن اويازنيك مانچل قريه سنده گى مدرس عصمت الله بوروندوقى حضرتلرينك ياشى يوزگا تيوب درس ايتووينه آلمش يل اولد يغيني مسلمان غزتلري يازديار؛ بويله مقدس خد مت و اوزون عمر جناب الله نك بيك آز كشيرينه گنه ميسر اولدى معلومدر. سيبير ياده ايك كوب علما تيشدرگاي ذاة ايسته، بو افندى اولسه كراك. الله تعالى امثالن كوب ايلسون،

خاتون آرقلى بالالارنى اوتر و سرلوحلى، بيان الحق مخبرى تو باندە گى سوزلرني يازادر؛ فزان اويازى «شيكه» قريه سينك بر مسلماننك اولگى خاتونى وفات بولوب ايكنچى ياش خاتون آلمشدر. اولگى خاتوندى ايكي ياش بالا قانوب، مذكوره ياش خاتون بو بالالارنى هر وقت دوشمان كوروب قاغا صوغه و جبر قيله تورغان بو لغان؛ همده كوب مرتبه قيناب تمام كشيرلكن جقار مشدر. بو خاتون بونى شولا يغه قالدريمچه، ايرينه خطابا؛ سين بو بالالارنى قايدە بولسده بو غالت مونده بولم سونلر، والا مين سينده خاتون بولوب طورمايتا جاقمن، مينى آيور ديب هر كون صوغشه قچقرشه با شلاغان. نهايت ايريده خاتون سوزنى مجبوراً التفاتقه آلوب خاتون برلن برلكده ايدە گز بز سزنى قوناقغه آلوب باريق ديب دالاغه آلوب كيتوب قرده ايكسيني برلكده قالدروب قايتمشلردر. بيچاره بختسز بالالر، قرده برگافوچاقلانشوب صالقوناقردن قاطوب ئولمشلردر، وسوسه لى، اغواچى خاتوننك بوندای قانسز سوزلر ينه قولاق صالحى كشي البته ايردن حساب ايدلمز چن اشكى خاتون اولور. بوندای اشلر بز نك اراده هر دائم بولينور صافلانو لازم.



خارجی خبرلر .

شیخ میرزا علی .

معلومدرکه، ایران حکومتی یاوروپا ملتلرندن قرض اولماق اوزره بر قدر آچه صورامش ایدی، وانی محمد علی شاه اوز کیرک یاراغینه توتماق اولوب خلق ایلان کوراشور ایچون شول آچه بران اوزینک بورونقی حرکت و بورونقی قوتنده دوام ایتمک استر مش ایدی. ایمدی غرتلرده یارلدینه قاراغاک بو استقر اض شاهنک قولینه میسر بولماوچیلغی آکلا- شیاور؛ چونکه ایران حکومتینک بوروچ آلوی حقنک ایران اهالیسی طرفندن خاصه، پیتروورغنه وکیل اولرق شیخ میرزا علی جنابلری وارد اولمشدر. پایتختده بیوک و مشهور غزتله برنک اداره لرینه کروب غایت هیجانلی وقاطی صورتده ایران مملکتینه خارجی لرنک آچه بیررگا تیوش توگللکلی حقنده ایضا- حات ویرمشدر. قسقهجه مفهومی بوندن عبارتدر: ایران شاهینک فرانسه حکومتندن آچه طلب ایتمک خصوصنده، بو اشنک وجودکا چغووینه طرشماق اولوب روسیه حکومتی ناک ایکی آراده واسیطه بولماچی اید یکنی اوشانچلی اورونلردن خبر آوب غایت متأسف بولدم. محمد علی شاهنک اجنبی ملتلردن قرض آچه صورارغه و باشقلرنک بیررگا اصلا حقاری یوق در. بناء علیه بز ناک حاضرگی کوندده روسیه د، لئینه ۵۵ میلیونغه یاقن ویره جکمز وار. ایندی مونک اوستینده ینه بورچه نیچه میلیونلر آچه آلساق انی کم تولر و قایدن آوب بیررمز؟ حالبوکه اول آچه دن خلق فائده سینه و آنارنک مادی معنوی جهتدن یاردملرینه مملکتنک داخلی جهتی اصلاح ایدلوینه برکاپک اولسون بیرلمیدر. مذکور ۵۵ میلیون آچه نکده اکثری شاه و آنک ظالم مأمورلرنک کسه سینده کروب بندی. مادمه بونلر شولای ایکان، اول مستقرض آچهدنی توله مک ایچون بر قنده همانده ایران خلقی ناک موینینه توشه جکدر. بو آچه آنچق ایرانلیلردن غنه جیلوب ویریله جک اولور. گوزل اشمیدرکه: ۵۵ میلیوننی شاه و آنک مأمورلری آشاسونده، ایران ناک فقیر خلقی اوز کسه لرندن توله سونلر! بس آچه کمه، ویرمک تیوشلی

اولور؟ شامغه اولسه همان آشایاجاق؛ بس کمه، ستارخانغه ویرمک تیوشلی؛ یوق، مینم چه هیچ کم گه ویررگا تیوش توگل؛ چونکه حاضرده ایران اهالیسی نه یاوروپا آچهنسینک حاجتی یوق. بز اول کونگه قالغانمز یوق ئلی! جمیع حقوقدن محروم ایدانگان مظلوم ایران اهالیسی بو خصوصده تکرار یالواروب ایتورلرکه: هیچ پر کمگه آچه ویرلمسون . . . نیک آنلر بزنی شاه و آنک اتباعسی برلن کوراشور گانگه اختیارلی قالدرسونلر؛ بر زمان کلور شبهه سز اول مستبدلر مغلوب اولورلر بز ناک اشکه یارانلی ضیالی و عالم کشیلرمز یوق توگلدنر. بز همان اوز حرکتیز ده دوام ایتمک استیمز. یرلی اهالینک تلگان نرسه سی آنچق حریت، و مشروطه نقایتماق، مملکتنک داخلی اشلرن نظام و ترتیبک صالحماق، و بونی سوز ایلانگنه قالدرمیچه بالفعل وجودکک چیغاررغه طرشماقدر. اجنبیلر ناک بزم ملت اشلرینه فاتشورغه اصلا حقاری یوق، آنلرنک بزنی نظارتده و تقیتشده بولنولری بز نکه مناسب اش دگلدنر. آنلر بز ناک بخت و طالعز غه اصلا سد چیکمه سونلر. اگردده شول حانده اولسلر روسیه و انگلتره ناک مشروطه لی ایران حکومتی طرفندن نجارة و اقتصاد جهتاری شکسز گوزل صورتده تأمین اولناچقدر. و.ا.

♦♦ سلطان ناک «۳» نچی خاتونی وفات ایتمشدر. مذکور ناک جنازه سنده وزیرلردن، همده پالاتا طرفندن انتخاب ایدلمش خصوصی بک کوب دیبوتاتلر حاضر اولمشدر. مرحومه، سلطان ناک ایک یساقن و سوکلو کوره نورغان اوغلی پرنس برهان الدین ناک آناسی طورور.

♦♦ عزته ارده یازلدقینه کوره، محمد علی شاه ناک یاقن مأموری امیر جنک اوندی ستارخانغه توبانده گی تیغرامنی بیارمشدر. بز ناک مملکتیزده ترتیب و نظامسزلق اولغانده سزلر شونی باصارغه و یواشلاندرغه کرک اورونده آذربایجان ولایتن تبریز ایلان برکا مملکتندن آیری قیلوب اوز تحت تصرفنکده اداره ایتمک اولدیکز هم مقصودگزه موفقیت کورستدنکز بیک بخشی حاضر اول طرف راحت و اسایشلک اوز رنده اولور. لکن عمومی آذربایجان ناک ایران

اسهلی غزته اداره سی بر کون ایچنده گنه ۷۰ مڭ فرانق اعانه جمع قیلغان. آمیریقالیلر بو فلاکتنی بیگرهك اعتبارغه آلوب، بو محتاجلرغه کوب کوب اعانه لر قیلغانلر؛ آنلر بو حالگا تأسفی ایلانگنه کفا یه لئمیچه، بیوک آمیریقا شهرلرنده مجموعی ۲ میلیون ۵۰۰ مڭ صوم اعانه جیبوب یوالامشلر. بوندن باشقه ده جههور رئیس (روزویلت) پارلامینتته خصوصی بر یازو کوندروب ۲ میلیون دوللر، (آلتی ملیون) صوم آقچه اعانه اولدایق اوزره تحصیل ایبدلمسنی اوتنمشدر. روس غزته لرینک یازووینه کوره، توباندیگی اعانه قیلغان مملکتلرنی بیان قیلوب (دابی ثقسپرس) غزته سی طرفندن شویله بر جدول نشر اولندیقنی کوستررلر. بو غزته نك سوزلرندن آکلا شلدقینه قاراغانده: ایتالیا قارولی (۴۸۰) مڭ صوم آمیریقای شمالی (۴) میلیون صوم، لوندندن (۷۰۰) مڭ صوم، قانادا اولکھسی (۳۲۰) مڭ صوم، آفستریه (۱۳۵) مڭ، فرانسه (۹۰) مڭ، آرژانتین حکومتی ۸۸ مڭ، یاپونیا (۸۱) مڭ، روسیه (۴۰) مڭ، اسپانیه (۳۶) مڭ، صوم اعانه جیبوب کوندر مشلر. بو اعانه لرنک بتونلا یون حسابلا دقده (۱۵) میلیونغه بالغ اولور. زیرامونک بیان قیلنمغان برلردنده کوب انعام احسان لر کیلمکده در.

اورنبورغ خبرلری

تیاتر

۱۲ نچی غنوارده اوراملرده وباشقه اورنلرده زینکار ویشل کاغدلرگه یازغان تیاتر دعوتنامه لری بوینچه "بونده نهلر وار؟ بزم ملت اسلامیه گهنیندی فائده ویروب کیلاچکده نیلر طوغدررغه حاضرلا- نهلر ایکان؟ دیب" بده تیاترگه واردم.

بنم بارغان وقتلرم ساعت ۷ یارم چمانسده غنه بولوب او یون باشلانورغه وقت یتنگان ایدی کردکمله تیاتر اچینه کوز سالسام نه کوز ایلان قار یسون لوژالرنک بارسیک ۷ یاشندن آلوب قارچقلر غه قدری قز و خاتونلر ایلان تولمش. بونلره باقدقده بن بر قدر او یغه قالوب اوز اوزیمه

مملکتی اداره سینه کررگا وقتی کلمشدر. بوکانی دیه سز؟ حالبوکه من بوندن آز کون ایلك سینک ایلان بر گه طوغمه قارنداش و بر نسلدن اولماقمنی سیزدم بس شو نك ایچونده الله برلن انط ایتمهک سین بتونلا قورالمرکنی قویساک سینی شاهمنی حضرتی اوزینک رعیه سینه بر ناظر ایدوب سیکا بیوک منصب اکرم ایده جکدر. الحاصل سیکا تلدکچه مال ویروب سینی اوزینک غایت محترم ویاقنلرندن یاصایاچقدر صونکندن جواب استر.

ویرمش تیلفر امکزدن غایت درجده مهنون اولدم مینم شیکلملی آطسز و پراستوی بر عسکر رئیس، اش سرنکچه اولسه شاهنگ بیک زور کشیلرندن بولاجاق ایکانمن آنسیده یاخشیدر. لکن مقصدن اول دگل مشر وطه در. مین، نه آقچه غه ونه خاناقته، ونه عزت و حر متکالته تلاق استه هم. مینم تلکانم بر نرسه واردرکه: اولده حر تیدر. مظلوم و حقوقسن اهالینک بختلرن در خاطر ایدوب مینم تلگم یرینه یتمدکچه سرنک صنفکزغه قوشلما یاچامنی کوبدونوک سز کابیان ایته شیدم. اگر شاه محمد علی فی الحال مشروطه و یره قالس شنبه یوقکه، حقیقتا مین آنک کشیسی اولوب آیقلرن اوبه جکمن. اول وقت بتون سلاحارمنی قویومنی قطعاً الام ایدرم. حال شویله اولسه شاهنگ اهالی کا قیلنغان جور ظلم و قانسنز لقلری شبه سز بزنگ یادمزدن چقاچا قدر.

♦♦ ترکیه ایلان آفستریانک بو سنه وهر سک حقنه مصالحه قیلشماق خبرلری غزته لرده یازیلوب کیلمک ایدی؛ ایدی بو ایکی حکومت بو سنه حقننده بر معاهده قیلشماقلری آکلانیور. بلغراددن بیرلینگا خبر ویرولرینه کوره، بو صلح معاهده لری صریبه اولکھسینه اغیر تاثیر ایتمشدر. بناء علیه گویه بو معاهده صریبلر ایچون ضرردن باشقه بر شی دگلدر.

زلزله گه دائر اعانه.

حاضرگی کونده بیک قزو صورتده ایتالیا نك بتون غزته اداره لری زلزله دن اچ بالانماق قالغان فقیر خلقغه اعانه اولماق اوزره آقچه جیبارغه باشلا مشلدر. (میلانو) شهرنده کی «قوریرده لاصیرا»

«یوخسه بن یانکلمش کیلدممی ئلله بونده خانم لر تیاتری گنه اوینالامی؟» دیسامده بر آزدن تیاتر ایچی یاقتروب کیدرک هر کم باشون کوزوب توزا تنه باشلادیلر. خانملرنک ده اکثری باشلرندن شال ارینی بر طرف بر اقوب هر کم که نظر صالحه باشلادیلر. اوزافده بولمادی تورکم تورکم تاتارلر سودا که کیلگان کبی کیله باشلادیلر. برنچی پرده که قدری تیاتر جیون قزل آغزلر برلن تولدی، بونلر نك بر قسمی خاتونلرینی بر ابر ابارتوب کیلدیلر. پرده کوتارلوی برلان بر ابر فرضی بر قارطوقار چق نك قزن بر یکت برلان سویلاشونی و اوبشو-ینی کوستاردیلر. بو وقتده لوزاداغی خانم ار آغزلرون تملاب اوغالنوب دخ بر آز اوبوشسه لر ایدی دیکان کبی قالدیلر.

اوزافده بولمادی ۲نچی پرده کوتارلدی. بونک دخی بر باقچهده قز ایلان یکت اوبوشب توتوشب لوزاداغی خانملره صوک درجه تاثیر ایدرک قیلانش لر ایلان عبرت (!) کوستردیلر

اوچنچی و دورتنچی پرده لرنده زکوة لر ویروب دعالر قیلدروب شریعت لفظنی یوق اورنلرده استعمال ایدرک من طرف الله مشروع اولان زکوة ودعادن کولدیلر هم کولدر دیلر. بونسنی تکرار قول چابوب ممنونیت کوستروب یانلری تلا گانچه کولوب بعض لری استهزا قلدقندن بعض لری بوندان روی رضا کوستروب کولدکندن مایستحق لرینه مظهر اولدیلر. شول ائنادوق طوی مجلسی یاصاب اماملر صورتینه کروپ باش و قارت ملا نکاح خصوصنک مناظره قیلماغه باشلادیلر. برسی آخرنی استهزا اوچون «شربعتک بر لانوک لانسلم دیه» شریعت غرائی تحقیر ایدشوب اوستال صوغب آنک اوستینه زال توترغانچه قچتروب نکاحده اوق باشلاب بتون حاضر وننی کولدر دیلر. بونلر عموما حقنچه اعتبارغه آلنورسه تیاتر فقط شریعت، دین دیانت و مسنون اولان نکاحدن کولو اوچون ننگه جنالغان و تا سپس ایدلگان ایدکنده وجدانلی کشی اصلاشک قیلماز ایدی صوک پرده دخی اوبوشودن عبارة بولوب قزی اولان ذانلرنک قزلریده شولای بولوب جانی استاگان یکت ایلان طانشونک کیراک و تیوش ایدکنی، آنا آنالرده بو اشلردن طیماسقه لازم ایدکنی نتیجه صورتلو

ایدوب تمام ایتدیلر. اویون اویناوچی خاتونده خانملره فاراب «منه شولای طارتشغز. منه شولای بوانکز! شریعت قوشه دیب اویده بیکلانمب یاطب اوزنکز کبی آدم لردن قاچمانکز! منه شونده بولور سز ننگ سعادتکز» دیه صوک سوزون سویلادی. مونی ده فائده لی ایدوب قزلرنک کیواگه بارغانچه آنا آناسینه فاراماسدن بر کیوا تابوب قویماسنی اورنلی طابوب، یانکا تورمشنی آلهه یبارر که طر-شورغه کیراک نکاح کبی یوق اشلر ایلان چوالماسقه کیرک دیب خلققه توشرندردیلر. حاصلی تیاتر ایکی عبرت (!) دن عبارة بولوب برسی قزلرنک سویوشو و اوبوشو، حجاب دیکان نرسه برلان چوالماینچه یاش وقتدوق اورام بوینک یوروب کیوا طابوغه تحریض؛ دیکریده امام لردن کولوب نکاح زکوة و ما اشبه لر برله باش واتونی طاشلاوغه تحریض دن عبارة در. اشته تیاتردا گئی عبرت لر، کورنکز مسلمانلر! بونک مؤمن اولانه آیروچه ناسف ایدله چک شی وار ایسه اولک طال چغی کبی اوسب کیله تورغان یاش بالالرنی بو اشکه اشنالندردر. یوخسه شریعت نه دن عبارة اولغانی بلمی تورغان قزل آغزلر ولایه احوالرنک مونده اجتما عسی ایلان ئلله نی بولماس ایدی، بو کبی سفاهت و سفالت میداننده یوروب ملت یوزینه قاره یاغوچی شهوت پرستلر هر ملتده یوق دکلدردر. فقط بونلر فذکران نفعت الذکری آیتی منیفینه نسبت مقسمدن خار جدر.

اما جناب حقتک نشگزی و اهلنکزی اوندان صافلا کز! دیکان امر جلیلنه انکارا عائله سنی آلوب باروب یاخود تیاتر که یباروب؛ آنده کروی ایلمن امر معروفه بوی صناسدن منهنی عنه اولان اخلاق ذمیمه به متمایل اولولری وبالخاصه اجنبی ایرلر ایلان قارشو ویاناشه اوطروب برسی آخرنی کوزن شما-کلری مؤمن اولان بنده لرگه و امت محمد علیه اصلوة والسلامه الک الوغ بر گناهدر. قزلرنی تیاترده کوسترامش روح ایلان تربیه لب اوسترمک ویانکا طورمش دیه سفاهت و ضلالت که رضا اولماق انسا نیتسز لسکگنه دگل اسلامیتسز لکدر. انصافی اولان اهل دیانتته بو کبی حیوانیت صفتلرندن احتراز ایتمک؛ هر بر مؤمن ننگ ذمه سنه جناب رب الارباب طرفندن یوکلائلمش بیوک بر بورچدر.